

TARİH: 3.2.87 Salı
"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler:

Yazan: Al.Yav. İ.

Spikerler: Yav. ve Mery.

1. C.Şults, Lübnan'a karşı silahlı müdahale tehdidinde bulundu
2. Cindoruk ile Çağlayangil, Türkiye'nin tarafsızlığını koruması gerekir" dediler
3. İncirlik ve Pirinçlik Amerikan üslerinin genişletilmesi için
4. Pentagon'dan ödenek ayrıldığı öğrenildi
5. Ankara'da, "Nükleer Savaşın Önlenmesi için Hekimler Derneği" adlı bir dernek kuruldu
6. Barış Derneği Davasında, eski Mardin bağımsız milletvekili N.Y.
7. maz ile iktisat prof. M.Tümer savunmalarını yaptılar
8. 8 Ocak günü İst. yapılan yürüyüşten sonra gözaltına alınan öğrencilerden 2'si DGM'nce tutuklandı
9. F.Sağlar, "İşkenve vardır, baskı vardır, karakol ve cezaevlerin
10. de kaybolanlar vardır. Bunların sayıları her geçen gün artmak-
11. tadır" dedi
12. Basisen tarafından Şeker Sigorta'nın üç işyerinde başlatılan
13. grev sürerken, grevdeki 159 büro emekçisi aylık grev yardımları-
14. nı aldılar
15. Petrol-İş sendikası genel başkanı C.Selvi, "Türk-İş bünyesinde
16. işbirliği yaparak, bugünkü yasalara ve prosedüre uygun grevlere
17. gidebiliriz.Bugün kamuda 650 bin işçinin toplu sözleşme görüşme-
18. leri sürüyor
19. Türk-İş Genel sekreteri Emin Kul, siyasi görüşü ne olursa olsun
20. tüm sendikaları sözleşmeli personel uygulamasına karşı ortak
21. mücadeleye çağırırdı

GÜNÜN YORUMU:

Yazan: Kem.

Spiker: Nec.

Başlığı:

Çıkış yolu için

Konusu:

Y A Z I L A R:

Yazan:

Spiker:

1. SB Programında: Halk Milletvekilleri ve Sovyetleri Spk: Yav.
2. - Puşkin'in 150. doğum yıldönümü Spk: Den.
3. - SB ve din Spk: Yav. ve Den.

(3. Program için)

TKD

3.2.8'2

— (Program müziği)

— K Merhaba sevgili dinleyicilerimiz, iki hafta sonra yine sizlerle birlikteyiz. Bugünkü programımızda önce "Halı Milletvekallleri Sovyetleri" ve "Puşkin ^{unutulmadı}" başlıklı kısa yazılarımızı, Soru-Cevap ^{ve} köşemizde ise "Sovyetler Birliği ve din" konulu bir ^{yakın} ~~temas~~ dinleyebilirsiniiz. Hemen ilk yazımıza geçelim.

— (Yazı)

— (Müzik)

— Değerli dinleyiciler şimdi de ünlü Rus şairi Puşkinin 10 Şubat 1987'deki 150. ölüm yıldönümü üzerine hazırladığımız yazıyı sunuyoruz.

— (Yazı)

— (Müzik)

— (Soru-cevap köşesi anonsu)

— ("SB ve din" yazısı)

— (5. sf.deki dördüncü sorudan önce :)

Değerli dinleyiciler, burada yazımıza bir ara verip, biraz müzik dinledikten sonra soru ve cevaplarımıza devam edeceğiz.

— (Müzik)

— (Yazının devamı)

7x17 (1)

HALK MİLLETVEKİLLERİ SOVYETLERİ

YENİ DÜNYA
Nevzat Karapınar
3.9.82

7 - SSCB Anayasasında : "Egemenlik halkındır. Halk, egemenliğini politik yapının temelini oluşturan Halk Milletvekilleri Sovyetleri yoluyla gerçekleştirir" denmektedir.

Sovyetler, Rusyada ilk kez 1905 devrimi sırasında ortaya çıkmışlardı. Türkçesine şura, meclis yada konsey diyebileceğimiz bu demokratik halk örgütlenmeleri Ekim Sosyalist Devrimiyle parçalanmış burjuva devlet aygıtının yerini alan yeni, devrimci iktidar organları oldular. Adı, oluşma, çalışma biçimleri bugüne değin çeşitli değişikliklere uğrayan Sovyetlerin, en geniş yığınların bizzat yönetim, erk aracı olma özellikleri hiç değişmedi.

Bugün y ü k s e k ve y e r e l olmak üzere ikiye ayrılan

Sovyetler, yüksekleri beş, yerelleri ise iki buçuk yıllığına olmak üzere genel, eşit, gizli ve tek dereceli seçimle işbaşına gelirler. Hükümet, bakanlıklar, devlet komite ve daireleri, halk kontrolü, yargıtay ve yüksek savcılık gibi tüm diğer yönetim, yürütme ve yargı organlarını yüksek sovyetler seçer veya atarlar. Tüm bu organlar onlara bağlı veya onların kontrolü altındadırlar.

Halk egemenliğini temsil eden en yüksek devlet organı SSCB Yüksek Sovyetidir. Yasa çıkarılması ve iptali, savaş ve barışa karar verme gibi en yüksek sorumluluk ve yetkilere sahiptir. İki ayrı sovyetin birleşmesinden oluşur : Birlik Sovyeti ve Uluslar Sovyeti. Birlik Sovyetini oluşturan 750 milletvekili ^{in her bir} tüm ülke çapında

300-400 bin kişilik bir seçim bölgesinden ~~her milletvekili~~ seçilir. Uluslar Sovyetini oluşturan 750 milletvekili ise her Birlik Cumhuriyetinden 32, ^{her} (Özerk Cumhuriyetten 11, Özerk Bölgeden 5 ve Özerk Yöreden 1 milletvekili olmak üzere seçilir. SSCB Yüksek Sovyeti yılda iki defa toplanır. Toplantılar arasında çalışmaları, tüm yetkileri devralan Prezidyum adlı yürütme komitesi götürür. SSCB Yüksek Sovyeti dışında her Cumhuriyetin ve Özerk Cumhuriyetinde kendi Yüksek Sovyeti vardır.

~~NOT: Belki, Yerel Sovyetler nasıl toplanmışlardır, ve bunların her birinin üyeleri nasıl yerel yönetimlerden alınmıştır?~~

~~YANIT: Yerel Sovyetler devlet iktidarının idari- bölgesel birimler~~

(2)

PUŞKİN

Yeni Dünya grubundan
A.Mert

3.2.87

①— Büyük Rus şairi Aleksandr Sergeyeviç Puşkin, ölümünün 150.yıldönümünde Sovyetler Birliği'nde ve bütün dünyada saygıyla anılıyor.

Puşkin öldüğünde yalnızca 37 yaşındaydı. Ama Rus ve dünya edebiyatına yaptığı katkılar kısa ömrüyle kıyaslanamayacak ölçüde büyüktür. Puşkin, Rus edebi dilinin kurallarını yaratmıştır. Yeni Rus edebiyatı Puşkin'le başlar. Maksim Gorki şöyle diyor: "Puşkin bizde bütün başlangıçların başlangıcıdır."

Puşkin daha lise yıllarında politik özgürlük düşüncesinin yan-
daşı oldu. Bu yüzden Çarlık rejimi onu defalarca cezalandırdı, sürgün-
lere gönderdi. Ancak "Kafkas esiri", "Bahçe saray çeşmesi", "Boris Go-
dunof", "Bakır atlı", "Yüzbaşının kızı", "İstasyon bekçisi" gibi yapıt-

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-2-

İarında Puşkin'in Rus yaşamını gerçekçi biçimde yansıtmamasını engelle-
yemedi. Puşkin'in 8 yılda yazdığı "Yevgeni Onegin" adlı ünlü yapıtı, "Rus
yaşamının ansiklopedisi" olarak tarihe geçti. 1829 yılında Türkiye'ye ge-
len Puşkin "Erzurum seyahati" adlı bir eser yazdı.

1837 Şubatında çarlığın düzenlediği bir provakasyon sonucu monarşist
bir Fransız subayıyla yaptığı düelloda ağır yaralanan büyük şair bir-
kaç gün sonra öldü.

Şimdi değerli dinleyiciler, Puşkin'in ,1825'deki başarısız ayak-
lanmadan sonra Sibiry'a sürülen Dekabristlerle ilgili olarak yazdığı
şiirden bir bölüm sunalım:

g - Saklayın Sibirya madenlerinde
onurlu sabrınızı sonuna dek
Boşa gitmeyecektir çileli emek
Ve fikirlerde yatan o derin istek
Umut mutsuzluğun kızkardeşi olan
Bu sıkıntılı yeraltı dünyasından
Ayağa kaldıracaktır cesaret ve morali
Gelecektir mutlaka özlenen zaman
Düşecek prangalar
Yıkılacak zindanlar
Ve özgürlük kucak açarken size
Kılıcı uzatacak dostlar.

3
müyle yalandır. Tersine, devlet müslümanlara yardım etmekte, camilerin inşaatı, onarılması için onlara parasız olarak yer ayırmakta ve inşaat malzemesi vermektedir. SSCB'de din ve camilerin faaliyetlerinin yönetimi ilahiyat müdürlüklerine bağlıdır. Bu müdürlükler dini kitap, dergi ve gazete yayınlamakta özgürlerdir. Örneğin Taşkent'deki ilahiyat müdürlüğü yıllardan beri "Sovyet Doğusu'nun müslümanları" dergisini yayınlamaktadır. Son yıllarda Kuran'ın 6 defa baskısı yapılmıştır.

İlahiyat öğrencilerinin eğitimi üzerine Kısa bir özetleme yapalım. Müslüman ilahiyat bilimlerinin merkezi olan Buhara kentinde çok eski zamanlardan beri Mir-Arab Medresesi bulunmaktadır. Bu medresede müslüman din bilginleri yetiştirilir. Medreseyi bitiren imamlar ve diğer din adamları ülkenin çeşitli yerlerinde bulunan camilere hizmete gön-

2
Birliği'de Ortodoks, Müslüman, Lüteryan, Baptist, Yahudi, Budist olmak üzere 40'dan fazla din ve mezhep vardır. Ayrıca bunlara bağlı 20 bin dini tapınak faaliyet yürütmektedir. İnandıkları dinin kurallarını yeri ne/getiren, dini tapınaklarında ibadette bulunan insanlar cezalandırılmak bir yana, onların bu özgürlükleri Sovyet anayasasına garanti altına alınmaktadır.

SSCB'deki müslümanlar hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

SSCB'de müslümanlar genellikle Sunni mezhebindedirler. Yalnız Kafkasya'da Şii, Pamir'de ise İsmaili mezhebine rastlanmaktadır. Dini ibadetlerin yapılması için SSCB'de bir kaç yüz cami/mescit vardır. "Komünistler camileri yıkıyor, müslümanlara zulmediyor" iddiaları tü-

Derilirlirler. Medresenin bir çok öğrencisi Taşkent'de bulunan İmam El Buhari İslam Enstitüsü'nde öğrenimlerini tamamlamaktadırlar. Ayrıca ilahiyat müdürlükleri müslüman gençleri devamlı olarak Mısır, Suriye, Ürdün, Libya, ve diğer ülkelerdeki islam üniversitelerine göndermektedir.

Sosyalist devrim öncesi Rusya'daki müslümanların durumu nasıldı?

— Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Tacikistan cumhuriyetlerinin bulunduğu Orta Asya eskiden Türkistan olarak adlandırılmaktaydı. Nüfusun çoğunluğunu müslümanların oluşturduğu Türkistan, Rusya İmparatorluğu'nun bünyesindeydi. Geri kalmış olan bu bölgedeki milyonlarca köylü topraksız ve yoksuldu. Ahalinin hemen hemen tümü okuma yazma bilmezdi. Okur-yazar sayısı Türkistan nüfusunun ancak %2'sini teşkil

ediyordu. Yerli milliyetlerden olan işçilerin ücreti aynı dereceli Rus işçilerden yarıyariya daha az olup, çalışma süre süresi zaman zaman günde 16-18 saat ^{olacaktı.} kadar sürerdi. Çarlık mutlakiyetinin baskısı altında bulundukları yetmezmiş gibi, bir de buna ek olarak hristiyan dininin doğurduğu ayrıcalıklar, müslümanları ezmiyordu. O dönemlerde hristiyanlık resmi devlet diniydi. Müslümanlar inançlarından ötürü hor görülürlerdi. İslam dini yalnız "varlığına" göz yumulan bir dindi. ^{bu} XI'da, Rus imparatorluğunun sahasında bulunan büyük milliyetlerin çok eskiden beri müslüman olmaları ^{bu bir sonucuydu.} sayesindeydi.

2 — Eskiden Rusya'da müslümanların hor görüldüğünü, onların geri bırakıldığını söylüyorsunuz. Peki Sovyet iktidarı müslümanlara ne vermiştir?

— Lenin'in "Rusya ve Doğunun bütün müslüman emekçilerine" adlı çağrısını yazdığı 20 Kasım 1917 yılı müslümanlar için tarihi bir gün olmuştur. Lenin'in çağrısında şu sözler yer alıyordu : "Bundan böyle inançlarınız, gelenekleriniz, millî ve kültür kurumlarınız özgür ve dokunulmaz ilan edilmiştir." Vaktiyle bir Rus generali camilerden birinde Hz. Osman ^(r.a) (Kuran-ı Kerim'ine el koymuştu. Sovyet hükümeti ise devrimden hemen sonra müslümanların inançlarına saygı göstererek bu Kur'anı müslümanlara iade etmiştir. Bundan birkaç ay sonra Sovyet hükümeti Lenin tarafından imzalanan "kilisenin devletten, ve okulun kiliseden ayrılması üzerine" kanun kuvvetinde bir kararnameyi kabul etmişti. Böylelikle hristiyanlık resmi devlet dini olmaktan çıkarılmış, eskiden sahip

olduğu tüm ayrıcalıklarını yitirmiştir. Bugün dini inançlarından ötürü
aşağılanamaz. Sovyet iktidarının vatandaşlarına neler kazandırdığına
örnek olarak Özbekistan'ı ele alalım. Önce, burada hiçbir makine sana-
yisi, hiçbir tekstil fabrikası yoktu. Bugün Özbekistan ürünlerini 70'den
fazla yabancı ülkeye satıyor, 100'den çok sanayi dalına, 1500'e yakın
büyük sanayi tesisine sahip olan SSCB'nin başta gelen pamuk üretim mer-
kezidir. Sovyet iktidarının müslümanlara neler kazandırdığı üzerine çok
şey söylenebilir. Ancak en önemli şeyi belirtelim. Ekim devriminden son-
ra müslümanlar öyle başarılar elde ettiler ki, başka şartlar altında
bu başarılarla ulaşabilmek için yüzyıllar gerekirdi.

10 — Komünist partisinin iktidarda olduğu SSCB'de müslümanların iktidara
karşı tavırları nedir? Herhangi bir anlaşmazlık söz konusudur?

Yazımızı 1979'da Tacikistan'da yapılan sempozyumdan bahsederek noktalayalım. Sempozyuma 25 ülkeden din adamları ve dünyanın en büyük islam örgütlerinden Uluslararası İslam Birliği ile İslam Kongresi'nin temsilcileri katılmıştı. Bengaldeş'ten sempozyuma katılan bir temsilcinin sözlerini hatırlatalım: "SSCB müslüman bir ülke olmadığı halde, Sovyet hükümeti müslümanlara hiçbir müslüman ülkenin vatandaşlarına veremediği hakları tanımıştır." Srilanka temsilcisi ise şu sözleri söylemiştir: "Açıkça söyleyebilirim ki, SSCB'deki inanan insanlar başka ülkelerde bulunan dindâşlarından çok daha iyi şartlar içinde yaşamaktadır. Hepsine iş sağlanmış, kimse yarınından endişeli değildir. Ülkemizin insanları, Sovyetler Birliği'nde bulunan müslümanların hayatı hakkında yanlış fikirler edinmişlerdir."

"TKP'nin Sesi"

Haberler: 1

3.2.87
3.2.1987
TKP

-----Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı Corc Şults, Lübnana karşı silahlı müdahale tehdidinde bulundu! Yu-Es Nyus end World Ripord ^{dergisi} gazetesine verdiği demeçte Şults, Lübnanda Amerikan yurttaşlarının rehin alınmasını gerekçe göstererek, rehinelerin kurtarılması için gerektiğinde askeri güce başvurabileceklerini söyledi. Corc Şults ayrıca, Amerikanın Batı Avrupa'lı müttefiklerinden, Vaşington yönetiminin Lübnana karşı serüvenci tutumunu açık bir biçimde desteklemelerini istedi.

Öte yandan, Kıbrıs gazetelerinden 'Anneksartides', Amerikanın son dönemdeki askeri faaliyetlerinin, Lübnana silahlı bir müdahalenin yakın olduğu görüşünü haklı gösterdiğini belirtti. Gazete bu arada, Amerikanın Akdenizdeki askeri varlığını ve faaliyetlerini artırırken, Kıbrıs'taki İngiliz üssü Aqratur'un Amerikalılar tarafından kullanılması yönünde, bu üsse yeniden bin Amerikan askeri aktarıldığını kaydetti.

2

Öte yandan bölgedeki bütün üslerin yanı sıra Adana'daki İncirlik ^{Amerikan} üssünde ilan edilen alarm durumu sürüyor. İncirlik üssündeki askeri faaliyetlerin ve yığının olağanüstü boyutlarda artması ise Lübnan'a yönelik bir Amerikan müdahalesinde tehdidini nedeniyle kamuoyunda büyük kaygı yaratıyor. Bilindiği gibi TKP MK organı Atılım, 1 şubat günlü sayısında Amerikanın yönetiminin İran-Irak savaşına müdahale için fırsat kolladığına dikkat çekerek İncirlik ~~yurtseverler tarafından~~ yurtsever güçleri üssü konusunda/ kamuoyunu/uyarmıştı. Atılım'ın sözkonusu yazısında bölgede bir Amerikan oldu bittisiyle Türkiye'nin onarılmaz serüvenlerin içine ~~itile~~ atılacağına işaret edilerek ~~söylendi~~ şöyle deniyor:

" İncirlik üssündeki Amerikan faaliyetinin sınırlanması için olabildiğince geniş bir kamuoyunun seferber edilmesi büyük önem taşıyor. Bunun için de herşeyden önce bu konuda kamuoyunun sürekli aydınlatılması gerekiyor. "

İdr

Bmva in
--- Körfezdeki
Körfezdeki gerginlik ve Türkiye'ye yüklenmek istenen rol tartışılırken, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk ile, eski dışişleri bakanlarından İhsan Sabri Çağlayangil, "Türkiye'nin tarafsızlığını koruması gerekir" dediler. Cindoruk, ANKA Ajansına yaptığı açıklamada Türkiye'nin sıcak savaşın dışında kalması gerektiğini ifade ederek, "Her türlü müdahale, yardım gibi taraflardan birine ağırlık konulmasına şiddetle karşıyız. Türkiye'deki NATO üslerinin amaçları dışında kullanılmasını fevkalade yanlış ve tehlikeli buluruz" dedi.

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İdr

--- Adana'daki İncirlik ve Diyarbakır'daki Piriçlik Amerikan Üsle-
rinin genişletilmesi için Pentagon'dan ödenek ayrıldığı öğrenildi.
Yalnızca Amerikan İncirlik Üssünün genişletilmesi için Amerika'nın
bütçesinden 43 milyon dolar ayrıldığı belirtildi. Amerikan Savunma
Bakanlığı yetkililerinin bildirdiğine göre, İncirlik ve Piriçlik
Üslerinin genişletilmesi çalışmaları, Savunma İşbirliği Anlaşması-
görüşmelerinin uzaması nedeniyle gecikmiş bulunuyor. *gecikmiştir*
belirtir.

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İdr

--- Nükleer savaş tehlikesi konusunda kamuoyunu aydınlatmak amacıyla Ankara'da, "Nükleer Savaşın Önlenmesi için Hekimler Derneği" adlı bir dernek kuruldu. Derneğin, amacına uygun olarak bilimsel araştırmalar, incelemeler yapmak, bu alandaki gelişmeleri izlemek, elde edilen bilgileri seminer, panel, sempozyum, konferans ve her türlü yayın yoluyla kamuoyuna aktarmak için çaba göstereceği bildirildi.

Türkiye'nin çeşitli illerindeki hekim, diş hekimi, veteriner hekim, eczacı ve diğer sağlık mensuplarından oluşan derneğin geçici Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Profesör Doktor Leziz Onaran getirildi.

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İdr

--- Barış Derneği Davasında, eski Mardin ~~xxx~~ bağımsız milletvekilleri ~~rinden~~ Nurettin Yılmaz ile iktisat profesörü Melih Tümer, savunmalarını yaptılar. Barış Derneği 2'nci Genel Kurulu'nda yaptığı konuşma nedeniyle suçlandığını belirten Nurettin Yılmaz, konuşmasında yurttaki barış ile Ortadoğu'da barış konusunu işlediğini söyledi. Nurettin Yılmaz, "Filistin halkı kendi kaderini kendisi tayin etmedikçe, siyonist İsrail'in mazlum filistin halkına karşı soykırımı önlenmedikçe, Ortadoğu'da barışın düşünülmesi dahi bir hayal olacaktır" dedi.

Prof. Melih Tümer de, ~~kendisinden farklı düşünenleri~~ savunmasında kendisinin, /farklı düşünceleri doğal karşıladığını belirterek şöyle dedi: "Askeri mahkemelerde savcılık makamında oturanların, kendilerinden farklı düşünenleri akıl almaz gerekçelerle hapisanelerde tutmalarını ve

7

2

mahkemelerde 'savun bakalım kendini' der gibi dolaştırmalarını,
ellerine kelepce, hatta zincir vurulması karşısında aynı sorumsuzlukla
sessiz kalmalarını, demokrat insan tipiyle bağdaştıramıyorum."

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İdr

--- Öğrenciler ve gençlik der^{nek}leri üzerindeki baskıları protesto etmek amacıyla, 8 Ocak günü İstanbul'da yapılan yürüyüşten sonra gözaltına alınan öğrencilerden 2'si Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce tutuklandılar. 1000'i aşkın öğrenci 8 Ocak günü yaptıkları yürüyüşten sonra İstanbul Üniversitesi merkez binası giriş kapısına, 'Baskılara ve işkenceye son' yazılı siyah bir çelenk koymuşlardı.

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İdr

--- SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar, Ülkede insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlı olduğunu belirterek, "İşkence vardır, baskı vardır, karakol ve cezaevlerinde kaybolanlar vardır. Bunların sayıları her geçen gün artmaktadır." dedi.

Fikri Sağlar, SHP'nin Adana Bölge toplantısında yaptığı konuşmada dış borçlar sorununa da değinerek şöyle dedi: "İşbirlikçi Özal, hazırlanan senaryoyu son derece iyi oynamaktadır. Gerdanını kırarak dış itibarımızın arttığını söyleyerek, 30 milyar dolara yükselen borçları masum hale getirmeye çalışmaktadır."

10
--- Türk-İş'e bağlı Basisen tarafından Şeker Sigorta'nın üç işyerin
de başlatılan grev sürerken, ~~159~~ grevdeki 159 büro emekçisi
aylık grev yardımlarını aldılar. Bu arada Şeker sigorta işvereni
yapıldığını açıklayan
ile son bir görüşme yapan Basisen Genel Başkanı Metin Tiryakioğlu
isteklerinin kabul edilmediğini, hakların alınmasına kadar
greve devam edeceklerini ~~anlattı~~ söyledi.

1

--- Kamu kesiminde ~~toplu sözleşme görüşmelerinin~~ 650 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamadığı ~~takdir~~ takdirde ~~genel grev~~ yaygın grevlere gidilmesi önerisi gündeme getiriliyor. Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası Genel başkanı Cevdet Selvi, Özal hükümetinin yasalardan ve yasaklardan aldığı güçle uyguladığı işçi düşmanı politikayı tersine çevirmenin mümkün olduğunu söyledi. Selvi, şunları belirtti: "Türk-İş bünyesinde işbirliği yaparak, bugünkü yasalara ve prosedüre uygun grevlere gidebiliriz. Bugün kamuda 650 bin işçinin ^{toplu sözleşme} ~~kamuda~~ görüşmeleri sürüyor. Anlaşmazlık ortamını yırtabilmek için tek tek ~~sektörel~~ sektörel sendikalarca yapılan grevler zayıf kalacak. Ancak belli bir düzen içinde parti parti genel bir greve gidilebilir." ~~Bu şekilde~~ Halen bir çok işkolunda grev yaşağı bulunduğunu ve ~~halen~~

72

2

görüşme kapsamındaki işçilerden ancak 250 bininin grev hakkı bulunduğu hatırlatan Cevdet Selvi, "250 bin işçiyi kapsayan bir grev eylemi, grev yasağı olan işkollarını da etkiler, Özal'ı da hizaya getirir" dedi. Kamu işkolunda çalışan işçilerin kalite ve verimliliği giderek düşürdüklerini ~~ve~~ örneğin Petkim'de üretimin yüzde 30 yavaşlatılmış olduğunu belirten Selvi, bunun uygulanan politikanın doğal sonucu olduğuna dikkat çekti.

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu ise, 10 şubat günü hükümet ve TİSK ile son kez biraraya geleceklerini belirterek, "bunda da sonuç alamazsak artık eyleme geçiyoruz" şeklinde konuştu.

TÜSTAV

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

13

--- Özal hükümetinin kamu kuruluşlarından çalışanları sözleşmeli personel haline getirmeye kararlı olduğu bir kez daha açıklanırken, Türk-İş Genel Sekreteri Emin Kul, siyasi görüşü ne olursa olsun tüm sendikaları sözleşmeli personel uygulamasına karşı ortak mücadeleye çağırdı.

Devlet Bakanı ~~Ma~~ ve hükümet sözcüsü Hasan Celal Güzel, KİT'lerin özelleştirilebilmesi için KİT çalışanlarının tümünün sözleşmeli personel haline getirilmesi gerektiğini söyledi. Güzel KİT'lerde boşalan kadroların iptal edildiğini ve yeni işçi alımında ~~işçi alımının~~ sözleşmeli personel zorunluluğu getirildiğini söyledi. Güzel, ^{10 yıllık dönem içinde} ~~bir süre sonra~~ KİT'lerde tüm çalışanların sözleşmeli hale getirileceğini ve ^{bir tek} ~~tek~~ kadrolu çalışanın kalmayacağını öne sürdü.

74

Özal hükümeti sözleşmeli personel uygulamasını kabul ettirebilmek için KİT çalışanları üzerindeki baskıları artırırken, Türk-İş Genel Sekreteri Emin Kul da /bütün sendikaları sözleşmeli personel uygulamasını ortadan kaldırmak için ortak eyleme çağırdı. Emin Kul, sendikalaşmayı önleyen sözleşmeli personel uygulamasının bir kölelik düzeni getirdiğine işaret ederek, bunu önlemek için gerekirse Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvuracaklarını söyledi. ~~Kul~~ ~~sözleşmeli personel uygulamasını ortadan kaldırmak için ortak eyleme çağırdı. Emin Kul, sendikalaşmayı önleyen sözleşmeli personel uygulamasının bir kölelik düzeni getirdiğine işaret ederek, bunu önlemek için gerekirse Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvuracaklarını söyledi. Kul~~

4

75

metalleri B. 451

idr

--- ~~550~~ İzmir'de 550 işçi, 1 milyar liralık alacakları için Karaoğlu Madeni Eşya Sanayi'nin iflas yoluyla tekibini istediler.

Türk Metal İş Sendikası İzmir Şube Başkanı İbrahim Çetinbaş, yaptığı açıklamada, 1 milyar liralık alacağın tahsili için icra memurluğuna başvurulduğunu, bundan da sonuç alınamazsa Karaoğlu işletmesinin iflası için mahkemeye başvurulacağını ~~xx~~ bildirdi.

Karaoğlu Madeni Eşya Sanayi, ~~güçlüğüne haftalarca~~ ödeme sıkıntısı içinde olduğu gerekçesiyle geçen hafta içinde kapatılmıştı.

76
İdr.
P --- SHP, hükümetin vergi politikasına alternatif ^{bir} vergi paketi hazırladı.

SHP'li uzmanlarca hazırlanan vergi ² raporunda, ücretlilerden alınan vergilerin azaltılacağı, şirket ve faiz gelirlerinden alınan vergilerin ise artırılacağı belirtiliyor. Raporda ayrıca, tarım işçisinin ücretinden alınan gelir vergisinin kaldırılacağı, şirket kazançlarından alınan kâr paylarının, hisse senetleri ve gayri menkul satışlarından elde edilen kârların vergilendirileceği belirtiliyor.

--- Çay-Kur'un üreticiye olan 118 milyar liralık borcunun yarısına
yakınına halen ~~hiçbir~~ ödemenig olduğu öğrenildi. 45 milyar lira
alacağı bulunan üreticilerin zor durumda kaldıkları, ödemelerin
gecikmesi halinde üreticilerin yanısıra çaycılığın da zarar göreceği
belirtildi.

-----Sovyet 'Pravda' gazetesi,Amerikan yönetiminin yeni bir atom dene-
mesi yapma hazırlıklarını kınadı.'Pravda' gazetesi,Amerikan tarafının
barış mı,çatışma mı taraftarı olduğunun 5 Şubat günü yeniden ve açıkça
görüleceğini kaydetti.Bilindiği gibi,Pentagon 1987 yılının ilk atom
denemesini 5 Şubat günü gerçekleştirmeyi planlamış bulunuyor.Amerikanın
bu atom denemesini gerçekleştirmesiyle,Sovyetler Birliğinin uygulamak-
ta olduğu moratoryum sona erecek.Sovyetler Birliğinin,6 Ağustos 1985'de
ilan ettiği ve beş kez uzattığı moratoryum döneminde tek atom denemesi
yapmazken,Birleşik Amerika Sovyet tarafının bu uygulamaya katılma çağrı-
sını reddederek 24 yeraltı nükleer deneme yapmış bulunuyor.Sovyet hükü-
meti,1987 yılında yapılacak ilk Amerikan atom denemesinden sonra kendi-
sinin de denemelere yeniden başlamak zorunda kalacağını açıkladı.Birle-

20
şik Amerika 1987 yılında da atom denemelerini sürdüreceğini bildirmiş
bulunuyor. Bu yeni denemelerin de, Pentagonun 'Yıldızlar Savaşı' projesi
si uyarınca yeni tür yığinsal kırım silahları geliştirmeye yönelik ol
duğu belirtiliyor.

-----Irak yönetimi,İslam Konferansının Kuveyttteki son zirve toplantı-
sında alınan kararları selamladığını açıkladı.Irak hükümeti ve Baas
Partisi yönetiminin yayınladıkları ortak açıklamada,İslam Konferansı-
nın 5.zirvesinde,özellikle İran-Irak savaşına barışçı görüşmeler yo-
luyla politik çözüm gerektiğinin vurgulanması,ilkesel bakımdan büyük
bir önem taşıyan yapıcı tutum olarak nitelendi.

Öte yandan,İslam Konferansı genel sekreteri Pirzade,İran ile Irakı,
bir an önce ateşi kesip barış konusunda anlaşmaya çağırdı.Suudi Arabis-
tan gazetelerinden 'El-Bilat'a demecı veren İslam Konferansı genel sek-
reteri,tarafların Kuveyt zirvesinde ~~akıman~~ onaylanan çağrıya uyarak,
savaşa son vereceklerini ümit ettiğini söyledi.

-----Filipinlerde yeni anayasayla ilgili halk oylamasının kesin olma-
yan ilk sonuçlarına göre, seçmenlerin yaklaşık yüzde 80'i yeni anayasa-
ya evet oyu verdi. Anayasanın yürürlüğe girebilmesi için oylamaya katı-
lanların oylarının ^{salt} ~~basit bir~~ çoğunluğu yeterli bulunuyor. Filipinler
hükümet sözcüsü Beninyo, Manilada düzenlenen basın toplantısında, oyla-
maya katılımın çok yüksek olduğunu bildirdikten sonra, bundan yaklaşık
1 yıl önce devrilen diktatör Markos taraftarlarının yer yer giriştik-
leri engelleme çabalarına karşın, genel olarak oylamanın olaysız geçti-
ğini ve silahlı kuvvetlerin tüm oylama boyunca alarm durumuna geçirile-
rek güvenliği sağlayıcı bir görev yaptığını bildirdi. Bilindiği gibi,
yeni anayasanın halk tarafından onaylanmasıyla bugünkü cumhurbaşkanı
bayan Akinonun, oylama gününden itibaren 6 yıllık görev süresi kesinleş-
miş oluyor. Korason Akino hükümetinin şimdiye kadarki en önemli politik

23

girişimi olan yeni Anayasaya göre,1992 yılında cumhurbaşkanlığı seçim-
leri,1987'nin Mayıs ayında da parlamento seçimleri yapılacak.Yeni ana-
yasa filipinleri nükleer silahlara yasak,yabancı üslerden arındırıla-
cak egemen bir devlet ilan ediyor ve kapsamlı ve adil bir toprak re-
formunun gerçekleştirilmesini emrediyor.Yeni anayasa bu nitelikleriyle
Birleşik Amerikanın bu ülkedeki üslerini ve atom silahları bulunan
uçaklarının bu ülkeye inişini tehlikeye soktuğu için,son dönemde ar-
darda yapılan üç darbe girişiminin vaşington yönetiminin yeni anayasa-
yı engelleme çabalarıyla sıkı bağ içinde olduğu belirtiliyor.Gözlemci-
ler Akino yönetimini zayıflatma,hatta devirme girişimlerinin bundan
böyle de sürmesinin olanaklı olduğuna işaret ediyor.

24

-----Etiopyada,ülke tarihinin ilk demokratik anayasasıyla ilgili olarak halk oylaması yapıldı.Yeni Anayasa oylamasına 18 yaşını doldurmuş ve Ocak ayı içinde kaydını yaptırmış bulunan bütün Etiopya yurttaşları katılabildi.Ulusal Oylama Komisyonunun yaptığı açıklamaya göre,ülkenin coğrafi konumu ve ulaşım zorlukları nedeniyle oylamanın genel sonuçlarının açıklanması birkaç haftayı alacak.Etiopyada halkın onayına sunulan x Anayasa Etiopyanın Demokratik Halk Cumhuriyeti ilan edilerek,x adım adım sosyalizmin kurulmasını öngörüyor ve geniş halk yığınlarına temel sosyal güvenceleri sağlıyor.Anayasa ayrıca,aktif barış politikasını Etiopyanın devlet doktrini ilan ediyor.

-----Bundan yaklaşık iki yıl önce generaller cuntasının egemenliğinden kurtulan Brezilya'da yeni anayasa hazırlıklarını yürütecek bir meclis oluşturularak resmen görevine başladı. Geçen yılın 15 Kasımında yapılan parlamento seçimlerinde seçilen 559 milletvekili ve senatör, Anayasa Kurucu Meclis üyeleri olarak görev yapacak. Brezilyada demokratikleşme sürecinin en önemli ögelerinden birini oluşturacak olan anayasa hazırlıklarını yürütecek parlamentoda mutlak çoğunluk, iktidar partisi olan, "Brezilya Demokratik Hareket Partisi"ne aile bulunuyor. Bu parti 1970'li yılların sonlarında askeri yönetime karşı muhalefetin toplandığı bir örgüt olarak ortaya çıkmıştı.

-----Amerika Birleşik Devletleri gizli servisi CIA'nin şefi Vilyam Keysi istifa etti.Beyaz Saray sözcüsünün gazetecilere yaptığı açıklamaya göre,Cumhurbaşkanı Reagan istifayı kabul etti.CIA müdürü görevine, Keysinin yardımcılarında Rabirt Geyts atandı.Haber ajansları,CIA şefinin istifasıyla ilgili yorumlarında,Vilyam Keysinin İrana gizli silah sevkiyatı ve Nikaragua Kontralarına para transferi konularında oynadığı rolün hala gereği gibi ortaya çıkarılmadığını belirtiyor.

-----Amerika Birleşik Devletleri,Yeni Zelandaya tanıdığı müttefik sta-
tüsünü kaldırdı.Avusturalya,Yeni Zellanda ve Birleşik Amerikanın üyesi
bulunduğu ANZUS Paktı içinde Amerikanın Yeni Zellandanın müttefik sta-
tüsünü kaldırmasıyla,Yeni Zellanda artık Birleşik Amerikadan silah alı-
şını müttefikler için öngörülen düşük fiyatlardan değil,'Dost ülkeler'
statüsüne göre ayarlanan fiyat ve koşullar üzerinden yapabilecek.Viling-
ton'daki Amerikan büyükelçiliğinin pazartesi günü yayınladığı açıklama-
ya göre,bu yılın 21 Haziranında süresi biten lojistik destek anlaşması
yenilenmeyecek.Bilindiği gibi,ABD,Yeni Zellandanın atom silahı bulunan
Amerikan savaş gemilerinin ülke limanlarına demir atmasını yasakladığı
1985 yılında,ANZUS Paktı içinde Yeni Zellandaya karşı aldığı tek yanlı
yükümlülüklerini geçersiz ilan etmişti.Bugün Yeni Zelanda parlamentosu
ülke topraklarının atom silahlarından arındırılmış bölge ilan edilme-

28

sini öngören bir yasa tasarısını görüşüyor. Birleşik Amerika 1985'den bu yana, Yeni Zelanda hükümetinin atomsuz bölge görüşünden vazgeçmesi için sürekli baskı uygulamış, ancak tüm bölge ülkeleri arasında hızla yaygınlaşan atomsuz bölge görüşü ağır basmış bulunuyor. Sovyetler Birliği ise bölge ülkelerinin bu görüş ve çabalarını desteklediğini açıklamış, ~~bulunuyor~~ nükleer güç sahibi öteki devletleri bölge ülkelerinin toprakları, kara suları ve hava sahaları üzerindeki egemenlik haklarına saygılı olmaya çağırmıştı.

TKP'nin Sesi

Yorum

3.2.87/Kemal

"Gökçe'ye gelme"

Ülkemizin üzerinde gergin bir hava var, dd. Hemen herkes, bunu ^{ham olavale} ~~hissedebiliyoruz~~ tanımlayamasa da, hissediyor.

Akdeniz'in doğusunda gelişen olaylar, artan ^{askeri} amerikan/yığınağı bunun bir nedenidir. Anayasa mahkemesinin, yabancılara toprak satışı kararını iptal gerekçesinde yer alan " Toprak, devletin vazgeçilmesi olanaksız temel unsuru, egemenlik ve bağımsızlığın simgesidir" ifadesine adeta meydan okurcasına, topraklarımızdaki İncirlik ^{askeri} amerikan üssü, kimsenin bilmediği faaliyetlere sahne oluyor. Amerikan dışişleri bakanı Sultz'un, Amerika'nın, rehineleri bahane göstererek Lübnan'a askeri bir müdahalede bulunabileceğini açıkladığı ve müttefiklerini de bu müdahaleye destek vermeye çağırdığı şu günlerde, İncirlik'in ^{ın} yanısıra, Muğ ve Batman'daki ~~istisnalar~~ üslerde de bu yönde hazırlıkların yapıldığı haberi, Türkiye'nin ^{uikin} kendi ifadesi dışında Amerika'nın maceracı planlarının peşinde sürüklenmesi ~~teklik~~ gibi.

ciddi bir tehlike ile yüz yüze ^{olduğu gösteriyor} bırakıyor. Kırca gibi has amerikancı-
ların "türkiyenin ~~xxxxxx~~ Amerika'nın bölgeye askeri müdahalesinde
türkiye'nin çıkarı vardır" diye konuştuğu bir ortamda, İslam konfe-
rensinin, bölgede sorunların barışçı yollardan çözülmesi gerektiğine
ilişkin kararına rağmen, ~~xxxxxx~~ Türkiye yönetiminin sessizliği-
ni muhafaza etmesi, kaygıları daha da artırıyor.

~~TKP, ^{xxxxxx} burunumuzun dibindeki tehlikeye bağından ^{xxxxxx} dikkat~~
~~çekti~~

TKP, ^{daha} (bağından İncirlik'in teki amerikan faaliyetlerinin denetim
altına alınması gerektiğini açıkladı. SHP genel başkanı İnönü de,
Adana'da yaptığı konuşmada İncirlikte dikkat çekti. * Ama, tehlikenin
ve yönetimin vurdumduymazlığı
büyüklüğü/karşısında, bunlar yetersiz kalmaktadır. Tüm barış ve
demokrasi güçleri, birlikte ses yükseltmek ^{den.} aktif tutum almadan
sonu belirsiz ~~mevralara~~ alet edilmesi ~~ölenemez~~.

* DYP genel başkanı Cindoruk da, her tür bir müdahaleye karşı güçlükları
belirterek, Türkiye'deki Nato ülkelerinin amansızlığına karşı birleşik
ve belirsizli bulduklarını açıkladı.

ateş ve kan kokan Amerikan planlarına alet edilmesi önlenemez.

Öteyandan toplumda, 12 Eylül rejiminin biçtiği dar çerçeveyi, bu demokrasisizlik cenderesini kırma çabaları artıyor. Demokrasinin önündeki ~~en büyük~~ engellerin temizlenmesi amacıyla, 1982 Anayasasının değiştirilmesi ve, başta siyasilere getirilen yasaklar olmak üzere, ["]tem yasakların kaldırılması fikrinde, yasal, yasa dışı tüm muhalefet birleşiyor. Şimdi, daha çok, bu amaçla yapılabilecekler ~~ihkhatartışı~~ lıyor. Ama ne yazık ki, ~~yasak~~ 1982 anayasasının demokratik bir anayasa olmadığı ve yasakların kalkması gerektiği konusunda birleşen yasal muhalefet partileri, yasakların ve 1982 Anayasasının savunucusu Özal' 4n öne sürdüğü 175. madde manevrasını henüz birlik içinde aşmayı becermiyorlar. Bunun ^{aşmanın} yolu, ^{en başta} kuşkusuz, muhalefet güçlerinin, rejimle değil kendi ~~xxxxxxnadikx~~ aralarındaki diyalogu güçlendirmelerinden ~~geçiyor~~ geçmektedir.

Bir de, değerli dinleyiciler, biliyorsunuz son bir hafta içinde 24 Ocak kararlarının yıldönümü nedeniyle, ülke ekonomisinin içinde bulunduğu durum enine büyüme sergilendi. Yapılan açıklamalar, ~~bir avuç işbirlikçisi~~ uluslararası tekelcilerle bir avuç işbirlikçisi ~~diğer~~ dışında kimsenin, bu yatırımlarını kısılmasını, sanayileşmenin durdurulmasını, işsizliğin artmasını, dış borç tuzağının içine daha da derinlemesine batılmasını getiren bu ekonomi politikadan hoşnut olmadığını ortaya koydu. Tüm muhalifet güçleri, bu ekonomi politika-
nın ^{artan} ~~artan~~ yoksullukla birlikte, fuhuş ve benzeri derin toplumsal yaralara da neden olduğu konusunda birleşiyorlar. Türkiye'nin her ~~her~~ bakımdan sürekli kan kaybettiğinde, buna bir son verilmesi gerektiğinde anlaşıyorlar. Ama bu konuda, izlenen ekonomi politikaya alternatif olacak tutarlı bir anlayışta birleşmekten henüz uzaklar ~~ve bu~~
~~muhtelif~~ ve bu, Özal'ın istediği gibi hüküm sürmesini kolaylaştırıyor. ^{Hatırla} TKP'nin ulusal ekonominin, ülkenin tüm ulusal sınıf ve katmanla-

rının çıkarlarını gözeten gerçekçi ekonomik ve sosyal politika ~~alternatif~~ alternatifi, bu konuda tüm muhalefete ışık tutan bir belge olarak herkesin dikkatine sunulmuştur. Bugün muhalefetin, ülke ve dünya gerçeklerini ^{göz} önüne alan, bir "yeniden kalkınma, sanayileşme" yoluna yönelme programında ~~anlaşılabilir~~ anlaşılabilir birliğine varamaması durumunda, ülkenin 24 Ocak ekonomi politikası ile ~~muhtemel~~ eşliğine sürüklendiği felaketten kurtulabileceği, ~~bu~~ bunu gerçekleştirebilecek güçlerin var olduğu fikrinin güç kazanması olanaksızdır.

~~Bütün~~ İşte böylesi bir ortamda, Evrenler, Özallar, istedikleri gibi at oynatabiliyorlar. 1988 seçimlerine kadar gittikçe ~~kıs~~ gibi at oynatma olanaklarını bulabiliyorlar. 1988 seçimlerine kadar ~~ve gittikçe~~ kısalmakta olan varolan süreyi, ~~xxxxxx~~ kendi lehlerine değerlendirmeye bakıyorlar.

-6-

Sirtica konusunda başlatılan tartışmadan sonra, Evrenlerin, Özalla-
rın kol kola yürüyerek yollarına devam etmeleri, herkes için yeterince
uyarıcı olmalıdır. Onların tek korktuğu, ^{tek başına} (şu ya da bu muhalefet
akımının) ~~güçlenmesi~~ güçlenmesi değil, muhalefetin kendi arasında diyalogunu ve
birliğini güçlendirmesidir. Çünkü, bu gidişe gerçekten dur diye-
bilecek olan güç, ancak tüm muhalefetin birlikte davranmasıyla oluştu-
rulabilir.

^{Bu bakımdan} (geçtiğimiz günlerde, Milliyet gazetesinde ^{ki} düzenlediği bir
mini oturumda bir araya gelen, SHP Adana milletvekili Cüneyt
Canver ile, DYP ^{Sorum} Adana milletvekili Ali Ayhan ^{ve Sahn} ~~arasındaki~~ arasındaki
diyalog ve ^{taahhütleri} (üzerinde birleştikleri konular, tüm muhalefet güçleri
~~XXXX~~ arasında özlenen ilişkilerin bir örneğini oluşturmaktadır.

Bu ^{ulus}~~ulus~~ meclere, değerli dinleyiciler, sanırım, hiçbir kutur
Ulkemizin Evren-Özal rejiminin elinden kurtarılmasını isteyen ^{hepsi partinin yandaşları dursa} tüm
~~tutaklı demokrasilerin düşmanlarının~~ tutaklı demokrasinin

Bu ~~adın~~^{ular}la, değerli dinleyiciler, sanırım, hiçbir^{ne} kadar
Ulkemizin Evren-Özal rejiminin elinden kurtarılmasını isteyen tüm
~~tutaklı demokrasinin~~^{tutaklı demokrasi} adın^{ların}la ~~demokratik~~^{ulusal}

-8-
düşüncelerini dile getirmektedir.

~~TKP, sol, yasa dışı ilan edilmiş güçlerinin~~

TKP, sol'un da tüm güçleriyle katılacağı, yasal, yasa dışı ilan edilmiş tüm muhalefet güçlerinin , ~~ülkenin bugün içinde bulunduğu~~ durumdan kurtarılmasına yönelik, ~~ya da~~ demokrasi konusunda olsun, dışpolitika konusunda olsun, ya da ~~ekonomi~~ ekonomi konularında olsun, ülkemizin içinde bulunduğu bu kötü durumdan kurtarılmasına yönelik diyalogun/^{un}güçlendirilmesinden yanadır. Bu konudaki her çabaya destek verecektir.

~~Türkiye~~ Çünkü, bugün, Türkiye'yi türkiye yapan, geleceğini bu topraklara bağlamış bütün güçler birleşmeden, bugünkü durumdan bir çıkış yolu bulunamaz.